

ABZ Nieuws

Arkerwaard-BramecoZon

Jaargang 4 | Nummer 1 | Februari 2016

Bedrijfsreportage

Leghennen van Visch krijgen een vliegende start

Rundvee

LG 30.218 beste ras in Rangschikking Snijmaïs 2015

Varkens

Nieuw: Dynamo voeren voor vleesvarkens

Pluimvee

Topresultaten in vleeskuikens

Van de directie

Start 2016

De afzet van mengvoeders en grondstoffen is goed gestart de eerste weken van het jaar. De fabrieken draaien goed en de voerassortimenten zijn goed op orde. Ook onze teams in de buitendienst zijn goed op orde en dat zorgt voor voldoende wervingskracht. De Front Office in Stroobos is gestart met het verwerken van de orders in de administratieve systemen van ABZ Diervoeding. Nu alles in dezelfde systemen wordt vastgelegd, worden onze processen eenvoudiger en efficiënter. Hiermee is invulling gegeven aan de laatste grote stap van de integratie van Sikma Veevoeders in ABZ Diervoeding.

Klanttevredenheidsonderzoek varkenshouderij

In deze uitgave van onze nieuwsbrief kunt u lezen over de uitkomsten van een klanttevredenheidsonderzoek wat wij onder onze varkenshouders uitvoerden. Het onderzoek werd eind vorig jaar uitgevoerd in een periode met zeer slechte opbrengstprijzen voor de varkenshouderij. Onze leden-ondernemers hebben desondanks goed de moeite genomen om de enquête in te vullen. Wij zijn tevreden over de respons en de nauwkeurigheid waarmee de enquête is ingevuld. De resultaten van de enquête helpen ons om de beste leverancier op het gebied van voer en bijbehorend advies te blijven.

Inmiddels zijn de opbrengstprijzen in de varkenshouderij licht verbeterd. Voor veel ondernemers is na jarenlang matige opbrengstprijzen een flinke periode van goede prijzen zeer gewenst. Onder alle marktomstandigheden blijft het van groot belang om goede technische resultaten te realiseren. Onze varkensspecialisten staan u daar graag in bij.

Biologische voeders

In januari werd in Zwolle de biologische vakbeurs Bio-beurs gehouden. Wij waren zoals gebruikelijk ook op deze beurs aanwezig met een stand. De Bio-beurs is een beurs waarbij de gehele voedselketen zich presenteert. ABZ Diervoeding en haar leden/afnemers in de biologische veehouderij staan aan het begin van de voedselketen. De beurs wordt door een breed publiek bezocht. ABZ Diervoeding is ongeveer 20 jaar actief in productie en advisering van biologische voeders in zowel de rundvee-, varkens- als pluimveehouderij.

De biologische sector heeft in deze 20 jaar een enorme ontwikkeling en professionaliseringslag gemaakt. Als coöperatie zijn wij het verlengstuk van de veehouderijbedrijven van onze leden-ondernemers. Ook voor de veehouders die voor (een gedeelte van) hun bedrijfsvoering voor biologisch hebben gekozen, vervullen wij graag die rol. De productie van de biologische voeders wordt in samenwerking met coöperatie De Eendracht uit Rouveen uitgevoerd in een gespecialiseerde fabriek in Hoogstede (Dld). In deze fabriek wordt op basis van onze eigen receptuur ons eigen assortiment voeders geproduceerd.

Beurzen in Venray

Eind februari en begin maart zijn er in Venray de Rundvee & Mechanisatie Vakdagen en de Landbouwdagen Intensieve Veehouderij. Deze beurzen zijn de twee laatste grote beurzen van het 'beurseizoen'. We hebben deze winter weer in alle regio's op diverse beurzen gestaan. Vanuit de directie probeer ik op alle beurzen voor een deel aanwezig te zijn. Ik hoop u dan ook persoonlijk te ontmoeten op onze stand in Venray.

Ledenvergaderingen

In januari hielden wij in onze vier regio's ledenbijeenkomsten over het onderzoek naar het instellen van een ledenraad. Daarnaast hebben wij op deze avonden onze leden bijgepraat over een aantal regionale ontwikkelingen bij de coöperatie. Eind maart organiseren wij onze jaarvergaderingen waar wij onder andere de cijfers van 2015 zullen bespreken.

Wilt u als lid uw betrokkenheid tonen bij de coöperatie, dan heten wij u van harte welkom op onze voor- en ledenvergaderingen. Deze worden gehouden op maandagavond 21 maart in Oirschot, dinsdagavond 22 maart in Markelo, woensdagmiddag 23 maart in Drachten en woensdagavond 23 maart in Nijkerk. Wij hopen op een grote opkomst. Graag tot ziens.

*Marcel Roordink,
directeur*

Inhoud

Algemeen

Ledenbijeenkomsten januari 2016	4
Verbeterde monitoring voederwaarde grondstoffen	4
Prijswinnaars	15
Vraag en aanbod	15
Agenda	15
Prijsvraag RMV en LIV Venray	bijlagen

Grondstoffen

Grondstoffenmarkt	3
-------------------	---

Geiten

Probleemloze lammerenopfok: dé basis voor een gezonde veestapel	6
---	---

Rundvee

LG 30.218 beste ras in rangschikking snijmaïs 2015	7
Let op bij aanmaken Juniormelk Actief Melken	7
Klaar voor topproductie grasland	8

Varkens

Klanttevredenheidsonderzoek 2015	9
Nieuw: Dynamo voeren voor vleesvarkens	10

Bedrijfsreportage

Leghennen van Visch krijgen een vliegende start	12
---	----

Pluimvee

Topresultaten in vleeskuikens	14
Beschikbare wormmiddelen	14

Grondstoffenmarkt

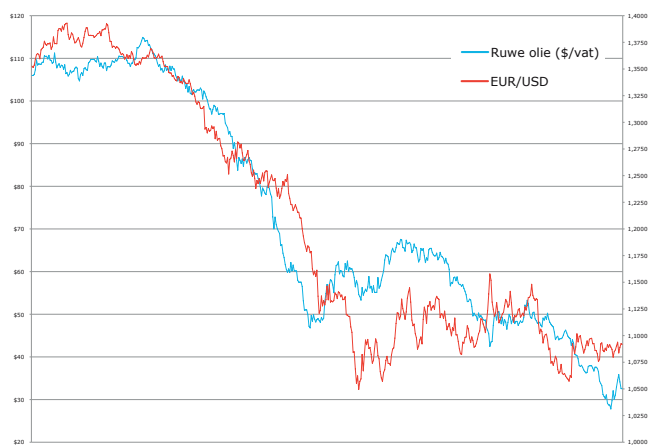
De bewegingen die gaande zijn in de grondstoffenmarkt worden momenteel veelal veroorzaakt door factoren van buiten de agrocommoditymarkt, de zogenaamde 'outside markets'. Deze zullen we dan ook nader toelichten in dit artikel. Hiernaast zullen ook de fundamentele ontwikkelingen in het graan- en eiwitcomplex aan bod komen.

Outside markets

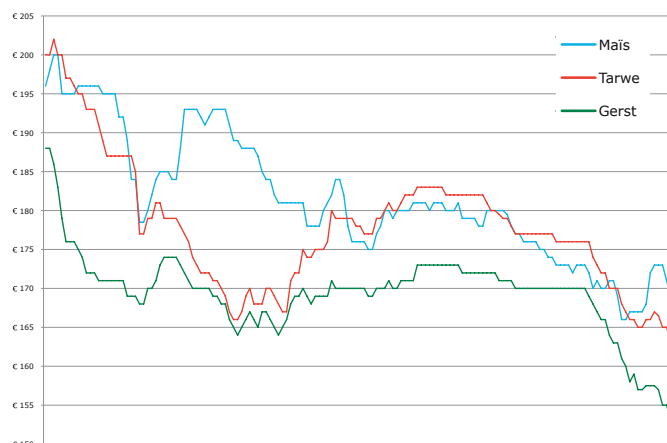
Er zijn een drietal factoren van buiten de agro markt die momenteel erg hun stempel drukken op de grondstoffenmarkt. Dit zijn ruwe olie, de wereldeconomie en valuta. Deze drie factoren zijn overigens ook nog eens onlosmakelijk met elkaar verbonden. De prijs voor een vat ruwe olie lijkt de laatste maanden maar één kant op te kunnen, namelijk naar beneden. Van 60 dollar per vat begin 2015 tot even onder de 30 dollar per vat eind januari. Hiermee werd het laagste niveau in elf jaar bereikt. Een viertal factoren liggen hieraan ten grondslag. Allereerst liggen de ruwe olievoorraden ver boven het historisch gemiddelde. De olieproducerende landen willen geen van allen verminderen. Dit zou namelijk (gezien het feit dat men afhankelijk is van olie inkomsten) automatisch resulteren in een begrotingstekort. Ten tweede bevechten aartsvijanden Iran (sjiitisch) en Saoedi-Arabië (soenitisch) elkaar via de oliekraan. Daarnaast is het voor Iran nu de boycot opgeheven is mogelijk om olie te exporteren. Vervolgens is de energievraag van de opkomende economieën (BRIC-landen) ingezakt. De stemming over de algehele wereldeconomie is in mineur. China, de groeimotor van de wereldeconomie, liet het afgelopen jaar slechts zeven procent groei noteren, het slechtste cijfer in 25 jaar. Tenslotte zorgt het weersverschijnsel El Niño voor een ongekend milde winter op het noordelijk halfrond, waardoor er minder vraag is naar energie. Wat doet dan de valuta? De Euro/US dollar laat over de afgelopen weken een stabiel niveau zien in de range van 1.07 tot 1.09. Diverse indicatoren in beide economieën laten een vooralsnog richtingloos beeld zien.

Het volgen van de ruwe olie wordt door een aantal analisten aangeraden, omdat er een goede correlatie bestaat tussen het koersverloop van de ruwe olie, de valuta koersen en de agrocommoditymarkt. Grafiek 1 laat het verloop zien tussen de prijs van ruwe olie en de EUR/USD koers over de afgelopen twee jaar.

Grafiek 1 Ruwe olie en EUR/USD vanaf februari 2014

Grafiek 2 Dagprijsontwikkeling granen vanaf 1 juli 2015

Agrocommodities

Liet de granenmarkt voor de feestdagen in december nog een stabiel prijsniveau zien, vanaf begin 2016 hebben met name tarwe en gerst de weg naar beneden gevonden (zie grafiek 2). Dit onder druk van grote eindvoorraden en tegenvallende exportcijfers. Mais daarentegen was al eerder wat gedaald en blijft nu stabiel. De vooruitzichten zijn met de zachte winter van nu, positief voor de komende oogst. Dit is echter nog niet terug te zien in de prijzen voor de nieuwe oogst. Deze liggen namelijk € 10 per ton hoger dan de huidige dagprijs. Het lijkt er dan ook op dat er nog een slag om de arm gehouden wordt. De komende maanden zullen uitwijzen of alle positieve berichten die er nu in de marktprijs vertaald zitten ook bewaarheid zullen worden. Binnen het eiwitcomplex laten soya- en raapschroot een stabiel prijsniveau zien. Zonnebloemzaadschroot was lange tijd relatief duur, maar heeft vanaf half januari ook de dalende tendens ingezet om zo competitief te blijven.

Naast de granen en eiwitgrondstoffen zijn er nog een aantal veelal typische rundveevoergrondstoffen zoals palmpitschilfers, Duitse bietenpulp, soyahullen en maïs-glutenvoermeelpellets. Deze laten op de Duitse bietenpulp na een zeer stabiele prijszetting zien. Duitse bietenpulp laat de voorbije weken een dalende prijstrend zien. Onder invloed van een aanmerkelijk kleinere oogst afgelopen campagne en lagere opbrengsten per hectare zijn de prijzen in eerste instantie fors opgelopen. Nu de producenten zien dat de verbruiken wat tegenvallen, worden de prijzen verlaagd om zo te kunnen concurreren met onder andere de granen binnen de optimalisatie van de voersamenstellingen.

Arie Griffioen, inkoper
06 2161 4390 • a.griffioen@abzdiervoeding.nl

Ledenbijeenkomsten januari 2016

Gedurende de afgelopen weken hebben de directie en commissarissen van ABZ Diervoeding een informatieronde door het land gemaakt. Wij bezochten achtereenvolgens Markelo, Eindhoven, Nijkerk en Drachten waar we in totaal zo'n honderdveertig leden en afnemers mochten begroeten.

Opzet van deze informatieavonden was verslag te doen van het onderzoek naar het instellen van een Ledenraad binnen onze coöperatie. Nadrukkelijk was ook de bedoeling feedback van de leden te ontvangen. Volgens de zogenaamde NCR-code voor goed coöperatief ondernemerschap dient een coöperatie met meer dan vijfhonderd leden, waarvan gedurende een drietal jaren beduidend minder dan vijftig procent de Algemene Ledenvergadering bezoekt, een voorstel tot invoering van een Ledenraad te doen. Om deze reden is een werkgroep vanuit de Raad van Commissarissen aan de slag gegaan.

Inmiddels is na het verzamelen van de nodige informatie met behulp van de notaris een concept Ledenraadsreglement opgesteld. Bedoeling hiervan is de minimale standaard vast te leggen en een aantal keuzes te maken. Zo is het voorstel de Ledenraad met tussen de vijftien en vijftieng leden te organiseren. Van de drie 'grote diersoorten' zouden er ten minste vijf leden met die achtergrond zitting moeten hebben. Alhoewel een regionale verdeling van groot belang is, wordt voorgesteld deze niet op voorhand volledig vast te leggen. Dit om niet geblokkeerd te zijn indien een kandidaat die goed is gekwalificeerd, maar niet uit de juiste regio komt, ledenraadslid wil worden.

Een Ledenraad neemt statutair de rechten en plichten van de huidige Algemene Ledenvergadering over als hoogste orgaan binnen de coöperatie. Eén van de discussies die in

het land werden gevoerd, betrof de noodzaak voor de leden toch nog over een controlemiddel te beschikken daar waar het aankomt op grote beslissingen zoals aan- en verkoop, splitsingen, liquidatie en dergelijke. De algemeen beluisterde mening was dat hierbij het dwingend raadplegen van de leden noodzakelijk is en niet slechts als keuze voor de Ledenraad mag gelden. Een ander punt waarover werd gesproken was wie het beste voorzitter van de Ledenraad kan zijn. Ofwel de voorzitter van de Raad van Commissarissen, ofwel een voorzitter vanuit de Ledenraad zelf.

Alles bij elkaar hebben we goed geluisterd en veel van u geleerd. Het nodige moet worden bediscussieerd en besproken met de notaris.

Uiteindelijk komen we met een definitief plan bij u terug tijdens de Algemene Ledenvergadering in maart.

Namens commissarissen en directie,
Rens van Dobbenburgh
voorzitter

Verbeterde monitoring voederwaarde grondstoffen

Om ervoor te zorgen dat de voeders die wij als ABZ Diervoeding produceren ook het gewenste effect geven bij uw dieren, is het van belang dat ze voldoen aan de gestelde eisen qua voederwaarde en dat er ook zo weinig mogelijk schommeling zit tussen de verschillende producties. Om dit te kunnen sturen is het noodzakelijk om van de ingenomen grondstoffen naast de gemiddelde voederwaardes, ook de schommelingen die er tussen de leveringen zitten in beeld te hebben.

Om een constante voederwaarde te krijgen, is het goed in beeld hebben van de schommelingen in de voederwaarde van groter belang dan de gemiddelde voederwaarde die een grondstof heeft. Het aandeel waarmee men een grondstof kan gebruiken in een rantsoen wordt hoger naarmate de schommeling in de voederwaarde tussen de leveringen kleiner is. Om snel over deze gegevens te kunnen beschikken, heeft ABZ Diervoeding de beschikking over eigen NIR (Nabij Infrarood Reflectie) apparatuur. Elke grondstof heeft een eigen lichtabsorptie patroon wat varieert bij een wijziging in de samenstelling. Met deze

apparatuur kun je zodoende direct de samenstelling van de grondstof vaststellen.

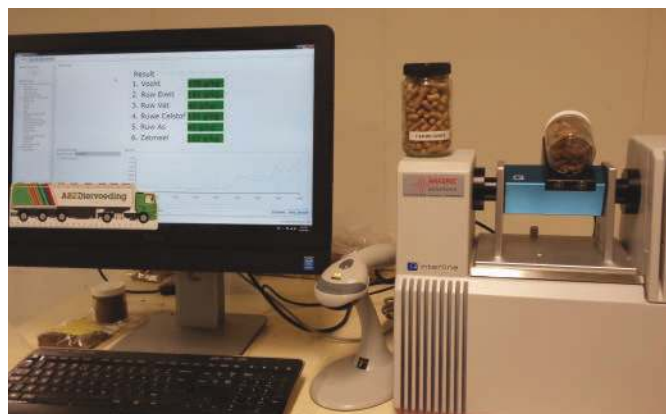
Momenteel zijn wij bezig om over te schakelen naar de nieuwste technieken die er op dit gebied beschikbaar zijn. In vergelijking met de oude technieken die we hiervoor gebruikten, is het nu mogelijk om sneller en met minder handelingen een correcte analyse uit te voeren. Hierdoor zijn we in staat om binnen een minuut in beeld te krijgen of de voederwaarde van een grondstof voldoet aan de gestelde eisen.

Door de vele uitslagen die we hierdoor binnen krijgen, hebben we de spreiding goed in beeld en kunnen we per grondstof nog beter beoordelen met welk percentage we deze verantwoord in de voeders kunnen verwerken.

In onderstaande tabel ziet u uitgewerkt wat het effect is op de schommeling van de voederwaarde als je bijvoorbeeld tarwegries en maïs met een laag of een hoog percentage in het voer verwerkt.

Door deze nieuwe analysetechniek kunnen wij nog beter borgen dat de voederwaarde van onze voeders blijft voldoen aan onze eigen strenge eisen.

Onze werkwijze, een goede, strikte monitoring van de grondstoffen tot en met eindproduct controle op voederwaarde, laten wij vervolgens extern controleren door het enige keurmerk dat voederwaarde onafhankelijk borgt, VoederWaarde.nl. Ook dit jaar heeft ABZ Diervoeding weer voldaan aan de eisen van VoederWaarde.nl.

De uitslag laat ons meteen zien of de grondstof voldoet aan onze eigen nutritionele normen.

Ad van de Ven, nutritionist
040 238 0777 • a.ven@abzdiervoeding.nl

Tarwegries analyse waardes

	Eiwit	Vet	Vocht	Zetmeel
23-10-2015	161,00	37,00	143,00	226,00
23-10-2015	159,00	39,00	135,00	192,00
23-10-2015	142,00	32,00	159,00	280,00
26-10-2015	162,00	35,00	150,00	254,00
26-10-2015	143,00	42,00	121,00	300,00
27-10-2015	143,00	38,00	136,00	285,00
27-10-2015	143,00	33,00	129,00	245,00
27-10-2015	144,00	33,00	154,00	260,00
28-10-2015	157,00	41,00	141,00	249,00

Aandeel 10% afwijking op eindvoer

Eiwit	Vet	Vocht	Zetmeel	Energie waarde
1,0	-0,1	0,8	-0,9	-0,2
0,8	0,1	0,0	-4,3	-0,4
-0,9	-0,6	2,4	4,5	-0,1
1,1	-0,3	1,5	1,9	0,0
-0,8	0,4	-1,4	6,5	0,4
-0,8	0,0	0,1	5,0	0,3
-0,8	-0,5	-0,6	1,0	0,2
-0,7	-0,5	1,9	2,5	-0,3
0,6	0,3	0,6	1,4	0,0

Aandeel 25%

2,5	-0,3	2,0	-2,3	-0,4
2,0	0,3	0,0	-10,8	-1,1
-2,3	-1,5	6,0	11,3	-0,2
2,8	-0,8	3,8	4,8	0,0
-2,0	1,0	-3,5	16,3	1,0
-2,0	0,0	0,3	12,5	0,9
-2,0	-1,3	-1,5	2,5	0,5
-1,8	-1,3	4,8	6,3	-0,8
1,5	0,8	1,5	3,5	0,0

Toelichting tabellen:

Tarwegries is een bewerkte grondstof met redelijk wat variatie tussen de leveringen. Als je deze met een hoger aandeel opneemt, zie je al vrij snel dat je een ongewenste variatie krijgt in je eindvoerders.

Maïs analyse waardes

	Eiwit	Vet	Vocht	Zetmeel
21-10-2015	75,00	36,00	142,00	650,00
21-10-2015	69,00	34,00	146,00	648,00
22-10-2015	70,00	35,00	149,00	650,00
23-10-2015	73,00	32,00	131,00	646,00
26-10-2015	74,00	35,00	131,00	657,00
26-10-2015	74,00	34,00	134,00	654,00
27-10-2015	87,00	38,00	135,00	641,00
28-10-2015	74,00	33,00	133,00	653,00
29-10-2015	81,00	32,00	121,00	641,00
30-10-2015	78,00	37,00	138,00	651,00

Aandeel 25% afwijking op eindvoer

Eiwit	Vet	Vocht	Zetmeel	Energie waarde
0,0	0,5	1,3	0,5	0,1
-1,5	0,0	2,3	0,0	0,0
-1,3	0,3	3,0	0,5	0,0
-0,5	-0,5	-1,5	-0,5	-0,1
-0,3	0,3	-1,5	2,3	0,0
-0,3	0,0	-0,8	1,5	0,1
3,0	1,0	-0,5	-1,8	-0,1
-0,3	-0,3	-1,0	1,3	-0,1
1,5	-0,5	-4,0	-1,8	0,1
0,8	0,8	0,3	0,8	0,0

Aandeel 50%

0,0	1,0	2,5	1,0	0,1
-3,0	0,0	4,5	0,0	0,0
-2,5	0,5	6,0	1,0	0,0
-1,0	-1,0	-3,0	-1,0	-0,2
-0,5	0,5	-3,0	4,5	0,1
-0,5	0,0	-1,5	3,0	0,1
6,0	2,0	-1,0	-3,5	-0,1
-0,5	-0,5	-2,0	2,5	-0,1
3,0	-1,0	-8,0	-3,5	0,3
1,5	1,5	0,5	1,5	0,1

Norm afwijking:

	waarschuwing negatief
	overschrijding normwaardes
	waarschuwing positief

Probleemloze lammerenopfok: dé basis voor een gezonde veestapel

Gezonde lammeren zijn dé basis voor een duurzaam producerende veestapel. Een probleemloos verlopende opfok vertaalt zich in hogere prestaties van uw geiten. Dit betekent keuzes maken en met protocollen werken. Stel samen met uw dierenarts en opfokspecialist meetbare doelen en evalueer deze ook.

Hygiëne

- Mest voor het aflammeren de pot uit, ontsmet deze met een poedervormig product (bijvoorbeeld kalk) en laat de pot goed opdrogen. Strooi de aflampot tijdens aflammeren ruim op en gebruik voor opstrooien opnieuw een ontsmettingsproduct.
- Water: spoel het drinkwatercircuit door en maak de waterbakjes schoon.
- Gebruik handschoenen bij geboortehulp.
- Haal lammeren direct weg bij de moeder en zet ze in een schone opvangbak (strooisel+ontsmettingsproduct).
- Ontsmet de navels met jodium; bij voorkeur op alcoholbasis met een voldoende hoog jodium aandeel >5%. Denk ook aan de oortjes/oormerken tijdens het indoen van de oornummers.
- Strooi lammerenhokken dagelijks op en gebruik daarnaast 2x per week een ontsmettingsproduct.
- Drinkautomaat: reinig uitstroomopening en speenborden dagelijks. Denk ook aan de reiniging van melkslangen, tenminste 2x per week.
- Verzwakte dieren die uit de groep zijn gehaald nooit terugzetten in het aanleerhok i.v.m. ziekte-overdracht.
- Na werken met verzwakte dieren de handen wassen.
- Looplijnen: werk van jong naar oud.

Voeding

Vitale geiten krijgen vitale lammeren. Zorg voor een uitgebalanceerd rantsoen. Overweeg één maand voor het aflammeren uw geiten extra mineralen te voeren. Bespreek dit met uw geitenspecialist, denk hierbij ook terug aan vorige lammerperiodes.

Lammeren zijn voor de afweer in de eerste levensweken volledig afhankelijk van biest. De placenta laat namelijk geen antistoffen door naar de foetus. Geef het lam direct na geboorte zijn 1e portie biest en binnen 8 uur een 2e.

- Gebruik bij voorkeur runderbiest van hoge kwaliteit; bij voorkeur >70 g IgG/l (1^e melking, para-vrij). Meng porties voor homogene biest.
- Kunstbiest: zeer veilig, let op goed oplossen en juiste dosering, geef meerdere porties.
- Geitenbiest: alleen toepassen indien bewezen hoge gezondheidsstatus (CL/CAE/Para-vrij).
- Meet de kwaliteit van uw biest met een refractometer, vraag uw opfokspecialist hiernaar.

Overweeg fasevoeding i.v.m. energiebehoefte:

- Opstartmelk, 2 weken (CapriOvi bij voorraadvoeding, CapriFit bij automaat).
- Vervolgmelk, 3 weken (CapriMel).
- Afspeenmelk, 2-4 weken (CapriPlus), vanaf 8-10 kg LG.

Voer lammeren die naar een opfokadres gaan een Opstartmelk voor meer weerstand en een probleemloze overgang.

Verstrek vanaf dag 1 ruwvoer (gehakseld stro) en lammerenkorrel via een trog. Doe dit 2-3 maal per dag om nieuwsgierigheid lammeren te wekken. Verstrek vers (lauw) water in waterbakjes, voeg elektrolytenmix toe voor meer smaak en hogere opname.

Huisvesting

Vanwege besmettingsdruk is het verstandig lammeren te huisvesten per leeftijdsgroep.

Biestperiode:

- Biestbak: 1-2 lammeren, makkelijk te reinigen, eventueel kartonnen dozen (na gebruik wegwerpen).
- Zorg voor een warmtelamp/vloerverwarming, temperatuur minimaal 20°C.
- Plaats biestbakken op werkhoogte voor meer arbeidsgemak.
- Reinig biestbakken voordat er nieuwe lammeren in komen.

Melkperiode:

- Aanleerbak: 5-10 lammeren, voorkeur kunststof.
- Plaats aanleerbakken rondom de automaat: bakken worden niet betreden.
- Jongste lammeren het dichtst bij de automaat.
- Vervang kapotte spenen tijdig om verteringsstoornissen te voorkomen.
- Gebruik modulaire hokken (hokken samenvoegen naar mate lammeren ouder worden).
- Maximaal 10-15 dieren per speen.
- 0,25 – 0,3 m² per lam begin opfok en 0,5 m² per lam eind opfok.

Speenperiode:

- Vervang de spenen 5 dagen voor spenen met nieuwe spenen met kleine gaatjes.
- Per speen maximaal 20-25 dieren.
- Speen lammeren bij minimaal 6 weken en 12-14 kg LG.
- Krachtvoeropname bij spenen minimaal 200-250 gram per dier per dag.

*José van Cranenbroek en Tijs Vinken, Denkvit Erik Koldenhof, specialist geitenhouderij
06 5235 8459 • e.koldenhof@abzdiervoeding.nl*

LG 30.218 beste ras in Rangschikking 2015

Al jaren maakt ABZ Diervoeding in de maand januari de Rangschikking Snijmaïs. Ook dit jaar hebben weer veel maïstelers meegedaan. Hierdoor hebben we unieke informatie over de verschillende rassen. De officiële rassenlijst geeft al lange tijd geen celwandverteerbaarheid als raseigenschap. Alleen al om deze reden is de Rangschikking Snijmaïs 2015 interessant om te bekijken. Gemiddelde uitslagen van rassen in de Rangschikking Snijmaïs (zie onze website voor het overzicht) zetten juist dit jaar weer scherp de verschillen neer.

Beste ras

LG 30.218 bleek het afgelopen moeizame groeiseizoen de meeste kwaliteit te geven. Gemiddeld gaf LG 30.218 een voederwaarde met 993 VEM, 368 gram zetmeel per kg ds en 55,2% celwandverteerbaarheid (VC-NDF). Opvallend was dat het vroegere ras LG 30.211 een lager zetmeelgehalte scoorde. Veehouders die juist de voorkeur geven aan een langzaam verteerbare snijmaïs blijken met Ricardinio en Millesim een goede keuze te hebben. Deze beide rassen scoorden allebei 51,7% celwandverteerbaarheid.

Pensenergie nodig

Veel snijmaïs analyses hebben dit jaar een tegenvallende VEM. Vooral rantsoenen met veel snijmaïs moeten dan ook rekening houden met de noodzaak van extra pensenergie in het rantsoen naast snijmaïs. Denk bijvoorbeeld aan tarwe, gerst of melasse afhankelijk van de samenstelling van het rantsoen. De huidige graskuilen hebben

juiste een zeer hoge voederwaarde, zodat de rantsoenen met weinig snijmaïs vaak minder met pensenergie gecompenseerd hoeven te worden.

VEM-kampioen

Dit jaar was familie Addink van de Ensinkgoorsdijk in Markelo de VEM-kampioen. Zij hadden 1.052 VEM en 416 gram zetmeel per kg ds in hun P 8057/7631.

Wij feliciteren hun van harte. VEM betekent "Voeder Eenheid Melk". We rekenen op veel melk uit ruwvoer bij dit kampioenschap!

Aanmaken Juniormelk

Over de goede aanmaak van kunstmelk bestaat nogal eens onduidelijkheid. Is de concentratie nu 125 gram per liter melk of per liter water? Om aan deze onduidelijkheid een einde te maken, heeft ABZ Diervoeding een toepassingskaart Juniormelk gemaakt met uitleg over de aanmaak van kunstmelk en een aantal aanvullende adviezen.

In de tabel ziet u een onderdeel van de toepassingskaart Juniormelk. Bedrijven met een intensiever voerschema kunnen het beste 150 gr/liter als concentratie gebruiken. Wellicht een praktisch handvat voor de te gebruiken hoeveelheden melkpoeder en water. Vraag uw rundveespecialist om de volledige toepassingskaart en hang deze op waar de Juniormelk wordt aangemaakt.

Hoeveelheid Juniormelkpoeder en water per concentratie

Totaal liters melk	125 g/liter melk		150 g/liter melk	
	Junior-melk	water	Junior-melk	water
2	250 g	1,8	300 g	1,8
4	500 g	3,6	600 g	3,6
8	1,0 kg	7,3	1,2 kg	7,3
10	1,25 kg	9,1	1,5 kg	8,9
20	2,5 kg	18,1	3,0 kg	17,8
30	3,75 kg	27,2	4,5 kg	26,6
40	5,0 kg	36,3	6,0 kg	35,5
50	6,25 kg	45,3	7,5 kg	44,4
60	7,5 kg	54,4	9,0 kg	53,3

Actief Melken

Per 1 januari jl. is de integratie van Sikma Veevoerders met ABZ Diervoeding volledig afgerond. Een belangrijk onderdeel hiervan was het samenvoegen van het assortiment en het verder ontwikkelen van de voedingsaanpak voor melkvee. Het resultaat hiervan is Actief Melken.

De klanten van Sikma hebben Actief Melken ontvangen in hun welkomstmap. De overige klanten van ABZ Diervoeding hebben Actief Melken in januari ontvangen per post. Met Actief Melken is de weergave van onze onderscheiden benadering van het rantsoen voor jongvee, droge koeien én melkkoeien compleet. We zijn ervan overtuigd dat u met Actief Melken een praktische handleiding heeft waarmee wij samen met u de beste resultaten op uw bedrijf kunnen realiseren. Wij noemen dit: het beste dichtbij.

Klaar voor topproductie grasland

Met het nieuwe groeiseizoen in zicht is het tijd om concrete plannen te maken voor het behalen van een hoge grasproductie. Met een hoge kVEM-productie van uw land worden uw voerkosten zoveel mogelijk beperkt. Een juiste voorziening en een hoge benutting van alle elementen is van het grootste belang.

Bemesting per perceel

Voor de juiste bemesting op perceelsniveau is de uitslag van uw grondonderzoek bepalend. Voor de droge stof opbrengst kijkt u vooral naar het N-leverend vermogen (NLV), het S-leverend vermogen (SLV) en de P-beschikbaarheid. Onderhoud van de bemestingstoestand is efficiënter dan reparatie. Een nieuwe trend is om juist percelen met een hoog opbrengstpotentieel door een hoog leverend vermogen van met name N ook goed te bemesten. De benutting van het beperkte aanbod kunst- en drijfmest zal hierdoor toe kunnen nemen.

Mestmonster

Een uitgebreider onderzoek van de drijfmest op uw bedrijf is van belang voor een goede berekening van de benodigde kunstmestsoort en -gift aan de hand van de N, P, K en S in de mest. Op veel bedrijven wordt mest gescheiden. In de praktijk blijkt dat de werkelijke gehalten in mest bij bedrijven met mestscheiders onderling erg variëren. Wanneer dunne fractie uit de mestscheider apart opgevangen wordt, is het uiteraard zinvol om van de verschillende partijen de analyse van de mest te gebruiken. Bij de dunne fractie kan met een hogere werkingscoëfficiënt voor de 1e snede gerekend worden. Dit kan een lager kunstmestadvies opleveren. Bedrijven met tarwegistconcentraat in het rantsoen zullen in veel gevallen kunnen rekenen met een hoger zwavelgehalte van hun dierlijke mest. Bedrijven met een hoog maïsaandeel in het rantsoen moeten vooral rekening houden met een laag kaligehalte in de drijfmest. Kortom: overleg met uw rundveespecialist over de juiste aanvulling op het gebruik van de dierlijke mest van uw bedrijf!

Moment is belangrijk

Door de zeer zachte winter is de bodemtemperatuur hoger dan normaal en staat er nog veel gras op het land. Op tijd bemesten lijkt lonend, omdat bij een bodemtemperatuur van 10°C het gras al in staat is om voedingsstoffen op te nemen. Let echter op de draagkracht van uw percelen. Door de zachte winter met veel neerslag kan snel structuurschade ontstaan bij te vroege bemesting. En dat is funest voor de benutting van uw mest in het hele groeiseizoen. Vorig jaar is goede ervaring opgedaan met alleen een beperkte kunstmestgift op erg lang gras van het voorgaande jaar. Deze snede kan dan zeer vroeg gemaaid of beweid worden waarna alsnog de drijfmest kan worden toegediend.

Let op zwavel

Tegenwoordig is er veel aandacht voor de voorziening van zwavel. Het zwavel leverend vermogen (SLV) op het bodemonderzoek levert u goede informatie over de noodzaak om te corrigeren op uw bedrijf. Beoordeel ook het S-gehalte in de analyses van uw huidige graskuilen. Bij een S-gehalte van meer dan 2,5 gram/kg ds in de graskuil kan extra bemesting met zwavel leiden tot te hoge gehalten van zwavel in het gras. Dit kan vooral bij rantsoenen met veel graskuil leiden tot een lagere benutting van selenium, koper en zink door de koe. Zwavel is dan ook vooral zinvol wanneer de behoefte is aangetoond. Houd rekening met de voorziening van zwavel uit dierlijke mest (0,6 kg per ton). De omrekenfactor van het sulfaatadvies naar zwavel is 2,5.

Novurea-S

Novurea-S is een goed passende meststof met N uit ureum. De kans op uitspoeling is hierdoor minder. Met deze meststof kan dan ook vooral bij een nat voorjaar een hoger werkelijk eiwitgehalte verwacht worden en een lager nitraat in het gras. Novurea-S wordt bij voorkeur in big bags of in een beslist schone kunstmestsilo geleverd. Let bij het strooien op het soortelijk gewicht. In volume is de hoeveelheid 12,5 % liter minder dan KAS bij dezelfde hoeveelheid N. In gewicht is de hoeveelheid 30% kg minder dan KAS bij dezelfde hoeveelheid N.

*Gert Roelofs, specialist rundveehouderij
06 1134 1619 • g.roelofs@abzdiervoeding.nl*

Klanttevredenheidsonderzoek november 2015

In het najaar van 2015 hebben al onze klanten die actief zijn in de varkenssector het verzoek gekregen om deel te nemen aan ons klanttevredenheidsonderzoek. Hieruit kwam duidelijk naar voren dat u als klant uw coöperatie waardeert.

Het totale klanttevredenheidsonderzoek was in een aantal hoofdonderdelen opgebouwd. Bij de algemene vragen hebt u ABZ Diervoeding beoordeeld als een bedrijf met een goed imago en prima uitstraling, daarnaast sterk betrokken met u als klant, klantvriendelijk en flexibel. De gemiddelde score kwam ruim boven een 8 uit.

Expeditie

Het onderdeel Expeditie scoorde gemiddeld een 8,5. In dit onderdeel was het mogelijk om een mening te geven over onze bulkleveringen, zakgoed aflevering en de levering van enkelvoudige grondstoffen. De uitslagen geven weinig verschillen. Tijdigheid van leveren en omgang chauffeur scoorden in het algemeen het hoogste. Meer dan 95 procent van onze totale expeditie zaken zijn mengvoerbulkleveringen; wij zijn blij dat u dit met een 8,5 waardeert. Bij zakgoed zien we een forse verbetering in tevredenheid met een gemiddelde score van 8,4. De verbeteringen die we hierbij in 2015 hebben doorgevoerd, hebben in ieder geval effect gehad.

Afgelopen jaar hebben onze chauffeurs in verband met PED en andere gezondheidsdreigingen gewerkt met aangescherpte reinigingsprotocollen. Dit is bij u als afnemer niet onopgemerkt gebleven. De score op dit onderdeel was duidelijk verbeterd.

Communicatie

In het onderdeel communicatie werden alle verschillende uitingen van ABZ Diervoeding beoordeeld. Het ABZ Nieuws wordt net als voorgaande jaren door u als lezer erg gewaardeerd. Ook de link naar onze website is voor velen van u intussen de normaalste zaak van de wereld. Van de respondenten gaf 58 procent aan de website te bezoeken. De inhoud van de website werd door 88 procent als volledig ervaren. Ook werden er een aantal wensen voor verbetering aangedragen ten aanzien van gebruiksgemak en overzichtelijkheid. Hiermee zullen we dit jaar natuurlijk rekening houden.

De acties en advertentiecampaagnes worden positief ervaren. En de organisatie van beurzen, open dagen en sectorbijeenkomsten worden beoordeeld met een ruime 7. Ook dit jaar zijn we als varkenssector weer actief aanwezig op de belangrijkste vakbeurzen en organiseren en/of ondersteunen we de nodige studieclubbijeenkomsten en open dagen.

Voerkwaliteit

De kwaliteit van de voeders wordt door 80 procent van de respondenten als goed tot zeer goed beoordeeld. Korrelkwaliteit, structuur kruimel en krusli scoren een ruime 7,5. Als aandachtspunt wordt het wisselende aandeel meel (te snel uit elkaar vallen van de korrel) in voeders genoemd. Gelukkig dat de klachtafhandeling als uitzonderlijk goed wordt ervaren.

De kwaliteit van het voer op de prestaties van de dieren (technische resultaten) wordt als goed ervaren. De score van voerkwaliteit en gezondheid werd met een 7,4 gewaardeerd.

De beleving bij voerkosten per kg groei en voerkosten per big wordt als voldoende/goed ervaren. De algemene prijs/kwaliteitsverhouding van ons voer is voor 57 procent gewaardeerd als goed/zeer goed.

Advies en begeleiding

In de enquête was ook een onderdeel opgenomen ten aanzien van advisering en begeleiding. Onze afnemers beoordelen hun varkensspecialist als vakbekwaam. In de enquête konden rapportcijfers worden gegeven voor meerdere advies- en begeleidingsaspecten. Op het gebied van aantal bezoeken, bereikbaarheid, klantvriendelijkheid en nakomen afspraken scoorden onze specialisten een 8,35. Op het gebied van kennis en praktisch advies was de score een ruime 8. Vooral de praktijkgerichte kennis over voeding, kengetallen, dier-, houderij-, en gezondheidskennis worden prima gewaardeerd. Onze specialisten scoorden op bedrijfsontwikkeling, met een 7,1, het laagst. Dit is niet verwonderlijk, omdat bedrijfsontwikkeling een duidelijke specialisatie is die vooral door externe bureaus wordt uitgevoerd.

Front Office

De Front Office (Order Entry) wordt door u beschouwd als deskundig, vakbekwaam en zorgvuldig. Hoewel telefonisch bestellen nog veelvuldig wordt toegepast, zien we dat bestellen via internet snel groeit. Van de ondervraagde klanten maakt 32 procent gebruik van de internet bestelmodule. Van deze gebruikers beoordeelde 69 procent de bestelmodule als goed tot zeer goed. De ontwikkelingen op dit terrein gaan snel door. De bestelmodule wordt steeds verder verbeterd en gebruiksvriendelijker. Dit jaar is de invoering van een bestel-app gepland om het onze klanten nog gemakkelijker te maken.

En tot slot...

Uit dit onderzoek komt ook naar voren wat u als klant het belangrijkste vindt en waarop u ons beoordeelt. Met stip werd hierbij als belangrijkste de kwaliteit van het voer genoemd, daarna kwaliteit/prijsverhouding en betrouwbaarheid.

ABZ Diervoeding is zeer geïnteresseerd in de mening van u als klant. U hoeft niet te wachten op ons volgende klanttevredenheidsonderzoek. U kunt ook gerust tussendoor aan de bel trekken. Schroom niet om onze Front Office of buitendienst te bellen als u niet tevreden bent of suggesties heeft. Elke klacht is voor ons een kans om ons verder te verbeteren.

Langs deze weg willen wij alle betrokkenen nogmaals bedanken voor hun medewerking, opbouwende kritiek en complimenten.

Door samen als team te functioneren brengen wij u "Het beste dichtbij".

*Nicolette van den Brand, KAM-coördinator
033 422 1510 • n.brand@abzdiervoeding.nl*

Nieuw: Dynamo voeren voor vleesvarkens

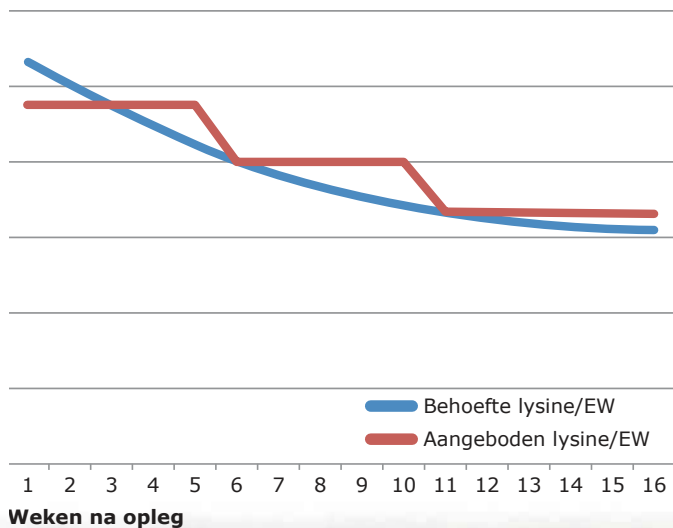
€ 10,- hogere voerwinst door efficiënte groei

In de vleesvarkenshouderij zijn de voerkosten meer dan zestig procent van de totale kostprijs. Alle reden om efficiënt te voeren. Met het nieuwe Dynamo voeren concept voor vleesvarkens wordt exact volgens de behoefte van het vleesvarken gevoerd: niet te veel of te weinig. Het resultaat is een hoge voerefficiëntie: lage voederconversie, hoge groei en optimale vleesaanzet voor elk varkenstype.

Dynamo voeren

Dynamo voeren is het varkensvoerconcept van ABZ Diervoeding. Kenmerkend voor Dynamo voeren is een uitgebalanceerde nutriëntensamenstelling, met name qua energiewaarde en aminozurenpatroon. Geschikt voor elk type varken waarbij soepele voerovergangen zijn gewaarborgd. Bij Dynamo voeren voor vleesvarkens staat voerefficiëntie voorop. Een hoge voerefficiëntie betekent een lage voederconversie, hoge groei en optimale vleesaanzet tegen lage voerkosten. De voeroptimalisatie is gebaseerd op een geavanceerd praktisch groeimodel waarin de genetische aanleg en de belangrijkste economische factoren zijn opgenomen.

Groeimodel: behoefte lysine / EW

Hiermee realiseren we de laagste voerkosten per kg groei, meer vlees en een gezond, uniform en goed doorgroeiend varken. Een vleesvarken dat, al naargelang genetica, in veel concepten past voor een hoge opbrengstprijs.

Onze expertise van volledige voeders trekken we door naar aanvullende voeders in rantsoenen met grondstoffen en bijproducten. Met de verschijningsvorm krusli realiseren we een mooie homogene stabiele brij.

Voordelen Dynamo voeren:

- Hoge voerefficiëntie, 0,04 betere EW-conversie; 2 cent lagere voerkosten/kg groei
- 14 gram hogere groei
- Goede darmgezondheid
- Minder uitval en uniformere varkens
- Meer vlees, betere classificatie/type, hogere opbrengstprijs
- Gemak, arbeidsvreugde, werkplezier
- Minder medicijngebruik: beter imago sector
- **Totaal voordeel ruim € 3 per varken = € 10 per varkensplaats**

Positionering Dynamo vleesvarkensvoer

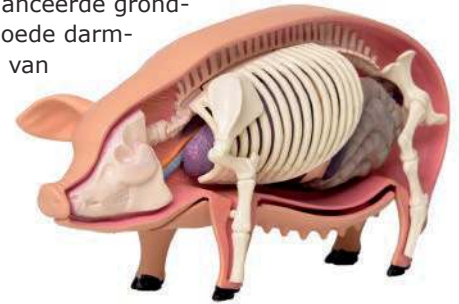
De energie en aminozuren (lysine) behoefte van het vleesvarken vormt de basis voor het Dynamo vleesvarkens voerassortiment. Het geavanceerde ABZ groeimodel ligt hieraan ten grondslag. Economische factoren en genetische aanleg worden hierin meegewogen. We onderscheiden vier lijnen: Opti, Garant, Perfect en Subliem, waarbij rekening gehouden wordt met genetische aanleg, sexe en afleverstrategie (van hoge groei tot hoge vleesaanzet).

	Opti	Garant	Perfect	Subliem
Genetische aanleg	Groei			Vlees
Voerefficiëntie	++++	++++	++++	++++
Groei	++	+++	+++	++++
Vlees/Type	+	++	+++	++++
Smaak/ Voeropname	+	++	+++	++++

Voor elk type genetica bieden de vier lijnen uit het Dynamo vleesvarkensvoerassortiment een uitgebalanceerde nutriëntenverhouding met als resultaat een hoge voerefficiëntie.

Grondstofkeuzes voor vleesvarkensvoer komen voor een deel voort uit de grondstoffenkeuzes voor biggen. Vooral bij de startvoerders wordt hier rekening mee gehouden. Dit resulteert in gezonde, soepele voerovergangen.

Hiernaast zorgt ABZ Diervoeding op basis van praktijkonderzoek voor uitgebalanceerde grondstofpatronen voor een goede darmgezondheid. Toevoeging van FiberFit® ondersteunt de darmgezondheid en werkt onder andere actief tegen PIA en diarreeproblemen.

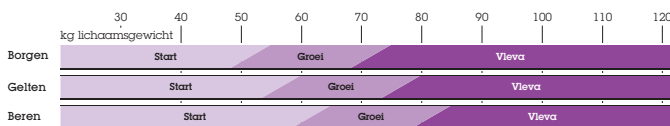

Voerschema's Dynamo vleesvarkensvoer

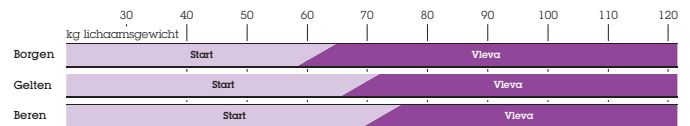
Voor de vier verschillende voerlijnen Opti, Garant, Perfect en Subliem (inzet afhankelijk van genetische aanleg, sexe en afleverstrategie) hanteren we eenzelfde voerschema. Het onderscheid zit in 3- of 2-fase voeren en het gemengd of gescheiden opleggen van gelten, borgen of beren.

Voor varkens met een hoge genetische aanleg voor groei past voor borgen/gelten de Opti lijn het beste en voor beren/gelten is de Garant lijn het meest geschikt. Voor varkens met een hoge genetische aanleg voor vlees/type is het advies voor borgen/gelten de Perfect lijn en voor beren/gelten de Subliem lijn. Wanneer u dit vleestypische varken aflevert op AutoFOM is de Subliem lijn altijd het beste voor het behalen van optimale financiële resultaten.

3-fase voeren

2-fase voeren

Dynamo voeren

Goed voeren van varkens is zeer dynamisch; namelijk steeds aan wisselingen onderhevig. Of het nu gaat om wijzigingen in genetica, grondstoffen, kennis, gezondheid of de grote voerovergangen bij onder andere spenen en geboorte. Ook klimaat, huisvesting, voermethode en (uitbetalings)prijzen hebben invloed. Met ABZ Dynamo voeren spelen we in op alle wisselingen waar een big, zeug of vleesvarken mee te maken krijgt.

Voer en advies exact afgestemd op de behoefte van elk type big, zeug of vleesvarken met soepele overgangen = gezond en efficiënt voeren gericht op maximale voerwinst.

Wilt u met ons samenwerken aan een hogere voerwinst per vleesvarken? Wij bieden u vrijblijvend de ABZ € Scan aan om uw voordeel te berekenen. Neem hiervoor contact op met één van onze varkensspecialisten.

“De cijfers vertellen het wel” Leghennen van Visch krijgen een vliegende start

Met luxe voer de hennen een goede start geven om daarna zo veel mogelijk kilo's eieren te oogsten. Dat is de doelstelling van Jan en Alex Visch. Vader en zoon Visch hebben in 't Harde een bedrijf met 161.500 leghennen en een akkerbouwtaak. Een hechte samenwerking met de broederij en voerleverancier is voor hen een must.

Jan (60) en Alex (38) overleggen alles met elkaar, maar Jan realiseert zich terdege dat Alex op termijn, naar verwachting in 2020, het bedrijf overneemt. Jan geeft zijn zoon dan ook de volle vrijheid in de bedrijfsvoering. Alex, die zich iets meer op de pluimveetak toelegt dan zijn vader, is permanent op zoek naar de uitdaging: “Ik probeer overal het maximale uit te halen; het moet altijd beter.” Legmanager en Excel zijn hierin voor Alex onmisbaar. “De cijfers vertellen het wel.”

Op het bedrijf wonen vier generaties Visch: de opa en oma van Alex, die het bedrijf in 1957 zijn begonnen met 2 koeien en 100 kippen, hun zoon Jan en schoondochter Rina, Alex zelf met zijn vrouw Sanne en hun kinderen Tygo, Maud en Fleur. Het is een echt familiebedrijf met heel goede onderlinge verstandhoudingen en daar is Alex ook echt trots op.

Het bedrijf van opa groeide van 2 naar 38 koeien en van 100 naar 35.000 leghennen. In 1977 werd de melkveetak afgestoten en het aantal hennen uitgebreid naar 90.000, later naar 125.000 (1986) en 161.500 (2011). De grond werd na 1977 enkele jaren verhuurd, maar later weer in gebruik genomen voor akkerbouw. Het bedrijf heeft nu een omvang van 97 ha: 37 ha tarwe, 45 ha maïs en 15 ha suikerbieten.

Huisvesting

De hennen van het ras NOVOgen zijn gehuisvest in twee stallen. In een koloniestal zitten 70.500 hennen. Deze stal is in 1986 gebouwd en in 2002 verhoogd. Toen is ook geïnvesteerd in mestdroging in de stal met een droogtunnel. In 2012 is deze stal ingericht volgens de nieuwe wettelijke normen.

De overige 91.000 hennen zitten in een dubbellaags scharrelstal uit 2011. Hier vindt geforceerde mestdroging plaats met behulp van warmtewisselaars. Dankzij dit emissiearme systeem kon Alex in totaal 161.500 dier-

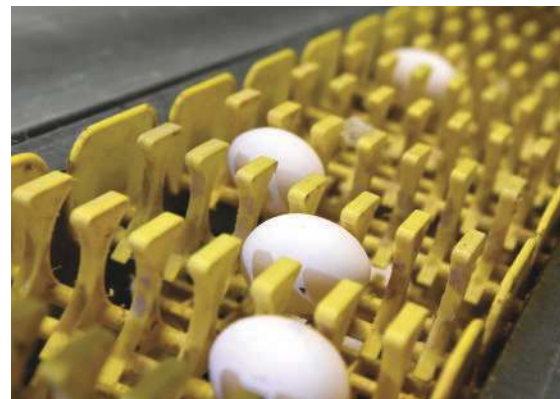
plaatsen creëren. De mest wordt ingedroogd tot 85% droge stof en eens per vijf dagen opgehaald. Op het bedrijf wordt geen mest opgeslagen. Het plan is om in 2020 volledig te zijn overgeschakeld op voliërehuisvesting, omdat de markt dat vraagt.

Vliegende start

De start van de hennen krijgt alle aandacht. De jonge hennen krijgen luxe startvoer met een hoog lysinegehalte om ze goed te laten groeien. Daar zit natuurlijk een prijskaartje aan. Kan dat wel uit? Alex: “Wij zijn erg kostprijsgericht en rekenen alles door. Toch kiezen wij voor dit luxe voer, omdat het zichzelf terugbetaalt. We krijgen een sterkere hen met meer body, waar we langer mee door kunnen. Het doel is meer eieren met een scherpere voederconversie en minder uitval.” De hennen krijgen dit voer tot de koppel stabiel is en het gewenste hengewicht, eigewicht en legpercentage is bereikt, meestal op 27 à 28 weken.”

Jan en Alex voeren al tien jaar luxe startvoer, maar in het verleden bleek het een probleem om de hennen voldoende van het luxe voer te laten opnemen; ze raakten snel verzadigd. Dankzij een op het bedrijf afgestemde finetuning van eiwitgehalte, energiebalans en kostprijsbeheersing, is het gelukt om zo'n samenstelling te krijgen, dat de hennen het voer wél voldoende opnemen en groeien met een scherpe voerprijs! Omdat het bedrijf een eigen rantsoen heeft, is dit ook gemakkelijker uitvoerbaar. Alles gebeurt in goed overleg met ABZ Diervoeding.

Open overleg

Het kernvoer, circa de helft van het rantsoen, komt van ABZ Diervoeding. Daar doorheen mengen Jan en Alex enkelvoudige grondstoffen (maïs en tarwe) die ze zelf verbouwen, van ABZ Grondstoffen betrekken of van derden kopen, maar net hoe de markt is.

Tien jaar geleden zijn Jan en Alex bij ABZ Diervoeding terechtgekomen. Jan: "Dat was indertijd puur een prijskwestie. Het voer was goedkoper en de resultaten zijn verbeterd. Dan is de keuze gauw gemaakt. Het contact is prettig en we hebben vertrouwen in het bedrijf en in de kwaliteit van de grondstoffen."

Alex vindt een open en eerlijke samenwerking enorm belangrijk. Niet alleen met ABZ Diervoeding, maar ook met de leverancier van de hennen, broederij Verbeek. Eens per week is er mailcontact tussen de drie bedrijven waarin ze de laatste gegevens uitwisselen. "Als team proberen we op een goede manier een zo hoog mogelijke bruto marge per hen te halen. Dat is een hele uitdaging. Kennis delen in alle openheid en op zoek blijven gaan naar het maximale resultaat, vind ik belangrijk."

Coccidiose

Dankzij dit teamwork is ook het coccidioseprobleem op het bedrijf grondig aangepakt. "Zeven jaar lang hebben we in de koloniestal aan het begin van elke ronde flink last gehad van coccidiose", vertelt Alex. "De basis van de aanpak was een goed afgeënte hen met een volle dosis Paracox8-enting en een specifieke stalontsmetting door Van Eck. Verder hebben we geprobeerd een zo sterk mogelijke hen met meer body en weerstand te krijgen en alle schakels die stress konden opleveren weg te nemen. En dat is gelukt. Verbeek heeft hennen afgeleverd die 100 gram boven de norm zaten en die consequent

Kerncijfers op 37 weken Agrarisch bedrijf Visch B.V.

Legpercentage (%)	96,5
Eigewicht (gram)	63,2
Eimassa (gram)	61
Voeropname (gram p.d.p.d.)	116
Voederconversie	1,90
Uitval (% cumulatief)	0,78
Lichaamsgewicht (gram)	1755
Productie (per opgehokte hen)	116,4 eieren 6,8 kg eieren

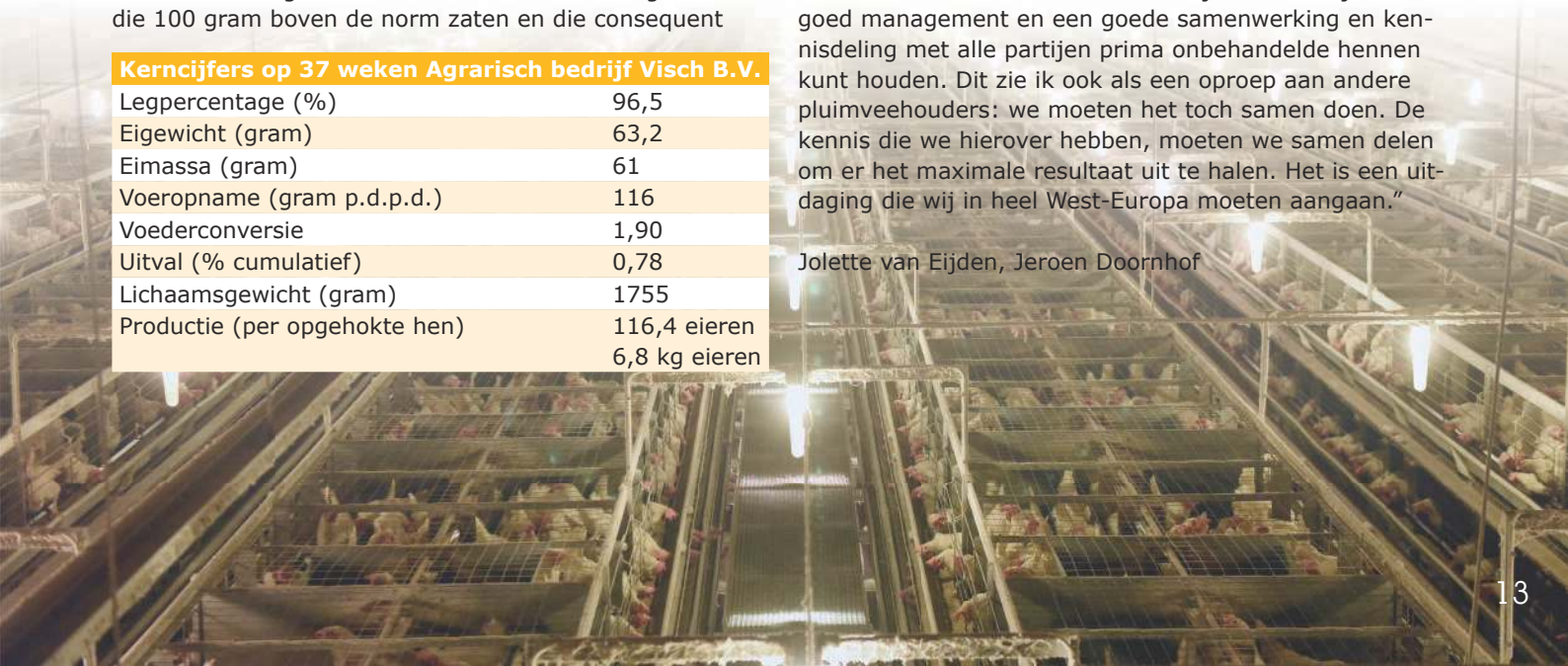
opfokmeel "met de toevoeging clean active" van ABZ Diervoeding hebben gehad om zo min mogelijk spanning te krijgen door voerwisselingen en een optimale darmgezondheid te creëren. Ook is de overstap van opfok naar leg geruisloos gegaan, begeleid door dezelfde nutritionist van ABZ Diervoeding." Deze aanpak heeft gewerkt. Bij de huidige ronde zijn voor het eerst in zeven jaar de coccidioseproblemen weggebleven.

Onbehandelde hennen

Met ingang van september 2018 wordt de snavelbehandeling bij kippen verboden. Om te bekijken wat dat voor hun bedrijf betekent, hebben Alex en Jan een proef opgezet met onbehandelde hennen in tien groepen in de koloniestal. Deze draaien verder gewoon mee met de andere hennen. Alex: "We willen kijken hoe de dieren zich gedragen bij het huidige voermanagement. Tot op dit moment gaat het perfect. De onbehandelde dieren gedragen zich niet anders dan de rest. Zo zie je maar dat je met goed management en een goede samenwerking en kennisdeling met alle partijen prima onbehandelde hennen kunt houden. Dit zie ik ook als een oproep aan andere pluimveehouders: we moeten het toch samen doen. De kennis die we hierover hebben, moeten we samen delen om er het maximale resultaat uit te halen. Het is een uitdaging die wij in heel West-Europa moeten aangaan."

Jolette van Eijden, Jeroen Doornhof

Topresultaten in vleeskuikens

Afgelopen periode heeft pluimveehouder Gijs van Oosterhout te Wijhe een topresultaat met zijn vleeskuikens behaald. Het koppel is afgesloten met een netto voederconversie (1.500 gram) van 1,08. De bruto voederconversie komt uit op 1,52. De bruto voederconversie komt uit op 1,52. De kuikens wegen op 42 dagen 2.950 gram. Dit resulteert in een gemiddelde daggroei van 70,23 gram. Gijs van Oosterhout voert de Sprintlijn van ABZ Diervoeding. Deze lijn staat voor een scherpe voederconversie met als resultaat een hoge voerwinst. Ook voor ABZ Diervoeding is dit een topresultaat.

Dit willen wij als pluimvee-team dan ook niet ongemerkt voorbij laten gaan. Wij hebben de familie Van Oosterhout een slagroomtaart aangeboden om ze te feliciteren met dit prachtig behaalde resultaat.

Jeroen Doornhof, productmanager vleeskuikens
06 5262 2335 • j.doornhof@abzdiervoeding.nl

Topresultaten Van Oosterhout

Bruto voederconversie	1,52
Netto voederconversie	1,08
Gemiddeld aflevergewicht	2.597 gram
Aflevergewicht (42 dagen)	2.950 gram
Groei per dier per dag	70,23 gram
Groei na uitladen per dag	115 gram
Uitval	2,3 %

Beschikbare wormmiddelen voor pluimvee

In onze vorige ABZ Nieuws hebben we een artikel gewijd aan het efficiënt bestrijden van wormen. In deze uitgave het vervolg hierop, namelijk de beschikbare wormmiddelen. De voor pluimvee geregistreerde wormmiddelen ziet u in onderstaande tabel.

Naam	REG NL	Werkzame-stof	Toediening	Duur	Wacht termijn ei	Wacht termijn vlees
Flutelmium 0.6% premix voor gemedicineerd voer	REG NL 6082	Flubendazole	Voer	7 dgn	0 dgn	7 dgn
Flubenol 0.6% premix voor gemedicineerd voer	REG NL 5335	Flubendazole	Voer	7 dgn	0 dgn	7 dgn
Solubenol 100 mg/g orale emulsie	REG NL 10391	Flubendazole	Water	7 dgn	0 dgn	4 dgn
Flimabend 100 mg/g suspensie voor gebruik in drinkwater	REG NL 111311	Flubendazole	Water	7 dgn	0 dgn	2 dgn
Flimabo 100mg/g suspensie voor gebruik in drinkwater	REG NL 111312	Flubendazole	Water	7 dgn	0 dgn	2 dgn
Panacur Aquasol* 200 mg/ml orale suspensie voor gebruik in drinkwater	REG NL 108405	Fenbendazole	Water	5 dgn	0 dgn	6 dgn

*Panacur Aquasol niet gebruiken bij *Capillaria* (haarworm) infecties

Indien u over bovenstaande producten meer informatie wenst, kunt u naar de website van het college ter beoordeling van geneesmiddelen gaan: www.cbg-meb.nl. Als u dan klikt op "Voor dieren" en daarna op "Diergeneesmiddelen informatiebank" kunt u van alle diergeneesmiddelen een uitgebreide omschrijving vinden.

Voor de producten met werkzame stof Flubendazole is de doseringsperiode zeven dagen. Echter voor Raillietina (lintworm) is dit niet afdoende. Indien Raillietina (lintworm) een probleem vormt op uw bedrijf, bespreek dit dan met uw bedrijfsdierenarts. Hij kan u adviseren over een juiste ontwormingsstrategie.

Voor bedrijven met aanvullende voeders is het belangrijk dat wanneer zij flubendazole toe willen voegen, ze werken met de juiste dosering! Overleg met uw dierenarts dat u op de juiste dosering in compleet voer uitkomt. Geef met uw voerbestelling expliciet aan dat het om aanvullend voer gaat. Ook belangrijk is dat u de juiste productielocatie aangeeft bij het bestellen van het ontwormingsmiddel bij de dierenarts.

Stein van den Borne, specialist pluimveehouderij
06 5344 1260 • s.borne@abzdiervoeding.nl

Prijswinnaars kleurwedstrijd / kerstpuzzel

Prijswinnaars kleurwedstrijd

Wat is er weer enthousiast gekleurd, gestift, getekend en gestippeld. Creatieve kunstwerken, strak geschilderd of creatief gekleurd, soms beplakt, met of zonder glitters ... werkelijk alles is voorbij gekomen. Door de vele prachtige inzendingen (net geen 300 kleurplaten) was het voor de jury erg lastig om een prijswinnaar te kiezen. Toch is het gelukt! De winnaars van de kleurwedstrijd zijn:

- Prijswinnaar in de categorie 0 – 4 jaar: Josien van Horssen uit Espel
- Prijswinnaar in de categorie 5 – 8 jaar: Douwe Veenstra uit Surhuizum
- Prijswinnaar in de categorie 9 – 15 jaar: Arjen Stegeman uit Hengelo

Prijswinnaars kerstpuzzel

Uit de grote stapel e-mailberichten, kaartjes en brieven zijn twee inzendingen gehaald met de goede oplossing: 'Ook in 2016 staan we voor u klaar. Fijne feestdagen!'

- De eerste prijs is gewonnen door: Marga Smits uit Heusden
- De tweede prijs is gewonnen door: Familie Slager uit Staphorst

Alle deelnemers heel hartelijk bedankt voor de enthousiaste deelname. Hopelijk doen jullie volgend jaar weer mee! Prijswinnaars heel hartelijk gefeliciteerd! Jullie krijgen de prijs binnenkort thuisgebracht (of hebben de prijs inmiddels ontvangen).

Jolande Baselmans, PR & Communicatie
040 238 0777 • j.baselmans@abzdiervoeding.nl

Colofon

Aansprakelijkheid

Bij de samenstelling van deze nieuwsbrief is de grootst mogelijke zorgvuldigheid betracht. Voor schade van welke aard ook, die een gevolg is van handelingen of beslissingen gebaseerd op informatie uit deze nieuwsbrief, aanvaardt ABZ Diervoeding geen enkele aansprakelijkheid.

Opzegging

Wilt u onze nieuwsbrief niet meer ontvangen? Stuur dan een e-mail naar pr-communicatie@abzdiervoeding.nl of geef dit telefonisch door op één van onze kantoren.

Vraag & Aanbod

Te koop

- 10 stuks **regelkast Opticon** (voor 2 stallen te regelen) met voelers 4 per kast; 2 nieuwe + 12 gebruikte **Multifan ventilators** met toerenmelder, 50 cm doorsnee.
Telefoon 06 1694 8213
E-mail j.lubbartsen@versatel.nl

Te koop gevraagd

- **Geitenlammeren** geboren in 2016.
Telefoon 06 5235 8459
E-mail e.koldenhof@abzdiervoeding.nl

Deze en meer advertenties vindt u terug op: www.abzdiervoeding.nl/vraag-en-aanbod/

Agenda

23, 24 en 25 februari 2016
RMV Venray

1, 2 en 3 maart 2016
LIV Venray

16, 17 en 18 maart 2016
Bouw- en Agri Vakdagen (BAV)

21, 22 en 23 maart 2016
Voor- en ledenvergaderingen

Zie onze website voor meer info.
U bent van harte welkom!

Volg ons via social media

Eindredactie

Jolande Baselmans en Gerrie van de Poll,
pr-communicatie@abzdiervoeding.nl.

De eerst volgende ABZ Nieuws verschijnt in april 2016.

Verkoop en advisering

Algemeen

Front Office Nijkerk	033 422 1510	bestelling@abzdiervoeding.nl
Front Office Eindhoven	040 238 0777	bestelling@abzdiervoeding.nl
Front Office Stroobos	051 235 1281	bestelling@abzdiervoeding.nl

Rundvee-, geiten-, en schapehouderij

Roel van Ee (Verkoopmanager) regio Midden, Oost en Zuid	06 2126 6227	r.ee@abzdiervoeding.nl
--	--------------	--

Jan Dijkstra (Verkoopmanager) regio Noord	06 5320 3352	j.dijkstra@abzdiervoeding.nl
--	--------------	--

Varkenshouderij

Ben van Raaij (Verkoopmanager a.i.)	06 2290 7066	b.raaij@abzdiervoeding.nl
-------------------------------------	--------------	--

Pluimveehouderij

Jeroen Doornhof (Verkoopmanager) legpluimvee	06 5262 2335	j.doornhof@abzdiervoeding.nl
Cor van Dijk (Commercieel directeur) vleespluimvee	06 2126 6226	c.dijk@abzdiervoeding.nl

Enkelvoudige grondstoffen (in- en verkoop)

Arie Griffioen	06 2161 4390	a.griffioen@abzdiervoeding.nl
Wouter Hazeleger	033 422 1518	grondstoffen@abzdiervoeding.nl

ABZ Diervoeding

Coöp. Arkervaart-BramecoZon U.A.
Postbus 5, 3860 AA Nijkerk
info@abzdiervoeding.nl
www.abzdiervoeding.nl

Kantoor Nijkerk
Westkadijk 4
Telefoon 033 422 1510
Fax 033 246 0772

Kantoor Eindhoven
Hastelweg 159
Telefoon 040 238 0777
Fax 040 238 0780

Kantoor Stroobos
Groningerstreek 20
Telefoon 051 235 1281
Fax 051 235 2276